

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่องการศึกษาการปฏิบัติตามกระบวนการบริหาร โรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงาน การประถมศึกษาจังหวัดกำแพงเพชร ที่ผ่านเกณฑ์มาตรฐาน โรงเรียนประถมศึกษามีสาระสรุปได้ดังนี้

วัตถุประสงค์ในการวิจัย

1. เพื่อศึกษาการปฏิบัติตามกระบวนการบริหารในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงาน การประถมศึกษาจังหวัดกำแพงเพชร ที่ผ่านเกณฑ์มาตรฐาน โรงเรียนประถมศึกษา
2. เพื่อศึกษาปัญหาการปฏิบัติตามกระบวนการบริหารในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดกำแพงเพชร ที่ผ่านเกณฑ์มาตรฐาน โรงเรียนประถมศึกษา
3. เพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนากระบวนการบริหารในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดกำแพงเพชร ที่ผ่านเกณฑ์มาตรฐาน โรงเรียนประถมศึกษา

วิธีดำเนินการวิจัย

ในการศึกษาผู้วิจัยดำเนินการเป็น 2 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 การปฏิบัติตามกระบวนการบริหารในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงาน การประถมศึกษา จังหวัดกำแพงเพชร ที่ผ่านเกณฑ์มาตรฐาน โรงเรียนประถมศึกษาและปัญหา การปฏิบัติตามกระบวนการบริหารในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษา จังหวัดกำแพงเพชร ที่ผ่านเกณฑ์มาตรฐาน โรงเรียนประถมศึกษา

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้วิจัยครั้งนี้ตามวัตถุประสงค์ของการวิจัยข้อที่ 1 และข้อที่ 2 ได้แก่ ผู้บริหารในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดกำแพงเพชร ที่ผ่านเกณฑ์มาตรฐานโรงเรียนประถมศึกษา ด้านมาตรฐานการบริหาร โรงเรียนระดับจังหวัด ในปีการศึกษา 2543 ทั้งหมดรวมทั้งสิ้น 138 คน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้วิจัยครั้งนี้ตามวัตถุประสงค์ของการวิจัยข้อที่ 1 และข้อที่ 2 ได้แก่ ผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาในสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดกำแพงเพชร ที่ดำรงตำแหน่งอยู่ในปีการศึกษา 2544 ซึ่งเป็นโรงเรียนที่ผ่านเกณฑ์มาตรฐานโรงเรียนประถมศึกษา ด้านมาตรฐานการบริหาร โรงเรียนระดับจังหวัดเมื่อปีการศึกษา 2543 จำนวน 138 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล เป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น โดยแบ่งเป็นแบบสอบถาม 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นคำถามที่เกี่ยวกับสภาพภาพของผู้ตอบเป็นแบบสอบถามแบบเลือกตอบ

ตอนที่ 2 เป็นคำถามเกี่ยวกับการปฏิบัติตามกระบวนการบริหารในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดกำแพงเพชร ที่ผ่านเกณฑ์มาตรฐานโรงเรียนประถมศึกษา ด้านมาตรฐานการบริหาร โรงเรียนมีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) แบ่งออกเป็น ขั้นตอนในการปฏิบัติตามกระบวนการบริหาร 4 ขั้นตอน คือ

1. ขั้นตอนการวางแผน
2. ขั้นตอนการจัดองค์การ
3. ขั้นตอนการดำเนินงาน
4. ขั้นตอนการประเมินผล

ตอนที่ 3 เป็นคำถามเกี่ยวกับปัญหาการปฏิบัติตามกระบวนการบริหารในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดกำแพงเพชร ที่ผ่านเกณฑ์มาตรฐานโรงเรียนประถมศึกษา มีลักษณะเป็นมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) แบ่งเป็นปัญหาการปฏิบัติตามกระบวนการบริหาร 4 ขั้นตอน คือ

1. ปัญหาขั้นตอนการวางแผน
2. ปัญหาขั้นตอนการจัดองค์การ

3. ปัญหาขั้นตอนการดำเนินงาน

4. ปัญหาขั้นตอนการประเมินผล

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยดำเนินการตามลำดับ ดังนี้

1. ขอนหนังสือแนะนำตัวจากบัณฑิตวิทยาลัย สถาบันราชภัฏกำแพงเพชร ถึงผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดกำแพงเพชรที่ผ่านเกณฑ์มาตรฐานโรงเรียนประถมศึกษา ด้านมาตรฐาน การบริหารโรงเรียน เพื่อขอความอนุเคราะห์ตอบแบบสอบถาม

2. ส่งแบบสอบถามและหนังสือแนะนำตัวให้กลุ่มประชากรด้วยตนเอง บางส่วน หนทางไปรษณีย์ จำนวน 138 ฉบับ และออกเก็บรวบรวมแบบสอบถามด้วยตนเอง และศึกษานิเทศก์ประจำสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอ/กิ่งอำเภอ รวบรวมแบบสอบถามที่ส่งคืนจำนวน 136 ฉบับ

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

1. ตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถามเลือกแบบสอบถามที่มีความสมบูรณ์แล้วนำไปวิเคราะห์

2. วิเคราะห์ข้อมูลด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์ โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS / FW ตามลำดับดังนี้

2.1 ข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามตอนที่ 1 เกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม วิเคราะห์โดยแจกแจงความถี่ หาค่าร้อยละ

2.2 ข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามตอนที่ 2 เกี่ยวกับการปฏิบัติตามกระบวนการบริหารในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดกำแพงเพชร ที่ผ่านเกณฑ์มาตรฐานการบริหารโรงเรียน วิเคราะห์โดยวิธีหาค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน

2.3 ข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามตอนที่ 3 เกี่ยวกับปัญหาการปฏิบัติตามกระบวนการบริหารในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดกำแพงเพชร ที่ผ่านเกณฑ์มาตรฐานโรงเรียนประถมศึกษา วิเคราะห์โดยวิธีหาค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ขั้นตอนที่ 2 แนวทางพัฒนากระบวนการบริหารในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษา จังหวัดกำแพงเพชร ที่ผ่านเกณฑ์มาตรฐานโรงเรียนประถมศึกษา

1. แหล่งข้อมูลหรือผู้ให้ข้อมูล

แหล่งข้อมูลที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ได้แก่ผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษา จังหวัดกำแพงเพชร ที่ประสบความสำเร็จในการใช้กระบวนการบริหารโรงเรียนประถมศึกษา จำนวน 16 คน ที่ปฏิบัติกรในปีการศึกษา 2544 โดยมีหลักเกณฑ์ในการคัดเลือกดังนี้

- 1.1 เป็นผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาที่ผ่านเกณฑ์มาตรฐานโรงเรียนประถมศึกษาทั้ง 2 เกณฑ์ คือ มาตรฐานด้านการเรียนการสอนและมาตรฐานด้านการบริหารโรงเรียน
- 1.2 เป็นผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาที่มีประสบการณ์ด้านบริหารโรงเรียนไม่น้อยกว่า 2 ปี
- 1.3 มีประวัติในการบริหารโรงเรียนจนประสบความสำเร็จได้รับรางวัลดีเด่นในระดับต่าง ๆ เช่น ระดับอำเภอ ระดับจังหวัด ระดับเขตการศึกษาหรือระดับประเทศ

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล เป็นแบบสัมภาษณ์ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น โดยแบ่งออกเป็น 2 ตอน ดังนี้

- ตอนที่ 1 เป็นสถานภาพผู้ถูกสัมภาษณ์หรือผู้ให้ข้อมูล
- ตอนที่ 2 เป็นแบบสัมภาษณ์มีโครงสร้างสัมภาษณ์เกี่ยวกับแนวทางการพัฒนากระบวนการบริหารในโรงเรียนประถมศึกษา ของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษา จังหวัดกำแพงเพชร ที่สามารถใช้กระบวนการบริหารโรงเรียนประถมศึกษาประสบความสำเร็จและผ่านเกณฑ์มาตรฐานโรงเรียนประถมศึกษา

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยดำเนินการตามลำดับ ดังนี้

- 3.1 ขอลงหนังสือแนะนำตัวจากบัณฑิตวิทยาลัย สถาบันราชภัฏกำแพงเพชร ถึงผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษา ปีการศึกษา 2544 จังหวัดกำแพงเพชร จำนวน 16 คน
- 3.2 ส่งหนังสือแนะนำตัวให้ผู้บริหารโรงเรียนพร้อมแบบสัมภาษณ์ล่วงหน้า เพื่อให้ผู้บริหารศึกษาข้อมูลจากแบบสัมภาษณ์ พร้อมกำหนด วัน เวลา สถานที่ สัมภาษณ์
- 3.3 สัมภาษณ์ผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาตามวันเวลาที่กำหนดด้วยตนเอง โดยบันทึกเทป และนำผลการสัมภาษณ์มาถอดข้อความ แยกตามประเด็นที่ผู้บริหารมีความคิดเห็นที่สอดคล้องกัน เพื่อเป็นข้อมูลในการวิเคราะห์

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

นำข้อมูลมาวิเคราะห์เนื้อหาและแจกแจงความถี่นำเสนอในรูปแบบตาราง

สรุปผลการวิจัย

ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้

1. การศึกษาการปฏิบัติตามกระบวนการบริหารในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานประถมศึกษา จังหวัดกำแพงเพชร ที่ผ่านเกณฑ์มาตรฐานโรงเรียนประถมศึกษา ด้านมาตรฐานการบริหาร โรงเรียน ปัญหาการปฏิบัติตามกระบวนการบริหารในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดกำแพงเพชร ที่ผ่านเกณฑ์มาตรฐานโรงเรียนประถมศึกษา และแนวทางการพัฒนากระบวนการบริหารในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดกำแพงเพชร ที่ผ่านเกณฑ์มาตรฐานโรงเรียนประถมศึกษา ตามกระบวนการบริหารโรงเรียน 4 ขั้นตอน คือ ขั้นตอนการวางแผน ขั้นตอนการจัดองค์การ ขั้นตอนการดำเนินงาน ขั้นตอนการประเมินผลซึ่งปรากฏผลการวิเคราะห์ ดังนี้

1.1 การปฏิบัติตามกระบวนการบริหารในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดกำแพงเพชรตามกระบวนการบริหารโรงเรียน 4 ขั้นตอน โดยภาพรวมพบว่า มีการปฏิบัติตามกระบวนการบริหาร โรงเรียนอยู่ในระดับมาก ขั้นตอนการปฏิบัติตามกระบวนการบริหาร โรงเรียนมากที่สุด คือ ขั้นตอนการจัดองค์การ รองลงมา คือ ขั้นตอนการวางแผน ส่วนขั้นตอนการปฏิบัติตามกระบวนการบริหาร โรงเรียนน้อยที่สุด คือ ขั้นตอนการประเมินผล

1.2 เมื่อพิจารณาการปฏิบัติตามกระบวนการบริหารในโรงเรียนประถมศึกษา เป็นรายขั้นตอน ดังนี้

1.2.1 ขั้นตอนการวางแผน พบว่า มีการปฏิบัติตามกระบวนการบริหารโรงเรียน ในขั้นตอนการวางแผน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อโดยเรียงลำดับตามค่าเฉลี่ย คือ จัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีที่ครบถ้วนตามภารกิจของโรงเรียนทั้ง 6 งาน รองลงมาคือ มีแผนในการจัดระบบงานของโรงเรียนไว้ชัดเจนและมีแผนการจัดหาและพัฒนาแหล่งความรู้ สื่อ เทคโนโลยีเพื่อเอื้อต่อการเรียนการสอน ตามลำดับ

1.2.2 ขั้นตอนการจัดองค์การ พบว่า มีการปฏิบัติตามกระบวนการบริหารโรงเรียน ในขั้นตอนการจัดองค์การ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อโดยเรียงลำดับตามค่าเฉลี่ย คือ มีแผนผังแสดงสายงานและความรับผิดชอบของบุคลากรเช่น บริการแนะแนว

บริการสุขภาพอนามัยโภชนาการและความช่วยเหลือแก่นักเรียนขาดแคลนและมีข้อมูลสารสนเทศของโรงเรียนที่ครบถ้วน ถูกต้อง ทันสมัย ตรงตามความต้องการโดยมีบุคลากรรับผิดชอบที่ชัดเจนตามลำดับ

1.2.3 ขั้นตอนการดำเนินการ พบว่า มีการปฏิบัติตามกระบวนการบริหารโรงเรียน ในขั้นตอนการดำเนินงานโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อโดยเรียงลำดับ ตามค่าเฉลี่ย คือ มีการประสานงานกับบุคลากร กรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ชุมชน และหน่วยงานอื่นเพื่อขอความร่วมมือพัฒนาโรงเรียน คือ ส่งเสริมการจัดกิจกรรม ส่งเสริมให้บุคลากรมีปฏิสัมพันธ์ที่ดีต่อกันเพื่อร่วมใจพัฒนางานจัดสภาพแวดล้อมภายในโรงเรียนเพื่อให้มีบรรยากาศที่ส่งเสริมการเรียนรู้ คือ ประสานงานกับบุคลากรและกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานร่วมประเมินการปฏิบัติงานของโรงเรียนด้วยวิธีการที่หลากหลายและเหมาะสมกับการประเมิน และประเมินการปฏิบัติงานทุกครั้งเพื่อความเที่ยงตรงในการนำผลการประเมินไปใช้ในการวางแผนตามลำดับ

1.2.4 ขั้นตอนการประเมินผล พบว่า มีการปฏิบัติตามกระบวนการบริหารโรงเรียนในขั้นตอนการประเมินผล โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อโดยเรียงลำดับตามค่าเฉลี่ย คือ มีการประเมินผลเพื่อปรับปรุงการควบคุมกำกับ ติดตาม นิเทศ การดำเนินงาน รองลงมา คือ มีการประเมินเพื่อปรับปรุงการจัดกิจกรรมทางวิชาการและกิจกรรมให้บริการ เช่น กิจกรรม แขนง กิจกรรมสุขภาพอนามัย โภชนาการ และการช่วยเหลือแก่นักเรียนขาดแคลนและมีการประเมินผลเพื่อปรับปรุงการจัดแหล่งความรู้ สื่อเทคโนโลยีเพื่อสนับสนุนกิจกรรมการเรียนการสอนตามลำดับ

2. ปัญหาการปฏิบัติตามกระบวนการบริหารในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษา จังหวัดกำแพงเพชร ที่ผ่านเกณฑ์มาตรฐาน โรงเรียนประถมศึกษาตามกระบวนการบริหารโรงเรียนประถมศึกษา 4 ขั้นตอน คือ ปัญหาขั้นตอนการวางแผน ปัญหาขั้นตอนการจัดองค์กร ปัญหาขั้นตอนการดำเนินงานและปัญหา ขั้นตอนการประเมินผล ซึ่งปรากฏผลการวิเคราะห์ ดังนี้

2.1 ปัญหาการปฏิบัติตามกระบวนการบริหารในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษา จังหวัดกำแพงเพชร ที่ผ่านเกณฑ์มาตรฐาน โรงเรียนประถมศึกษาตามกระบวนการบริหารโรงเรียนประถมศึกษา 4 ขั้นตอน โดยภาพรวม พบว่า มีปัญหาการปฏิบัติตามกระบวนการบริหารในโรงเรียนอยู่ในระดับน้อย เมื่อพิจารณาเป็นรายขั้นตอน โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยของระดับปัญหาจากมากไปหาน้อย คือ ปัญหาขั้นตอนการประเมินผล รองลงมา คือ ปัญหาขั้นตอนการวางแผน ปัญหาขั้นตอนการดำเนินงาน และปัญหาขั้นตอนการจัดองค์กร ตามลำดับ

2.2 เมื่อพิจารณาปัญหาการปฏิบัติตามกระบวนการบริหารในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดกำแพงเพชร ที่ผ่านเกณฑ์มาตรฐาน โรงเรียนประถมศึกษา ตามกระบวนการบริหารโรงเรียนประถมศึกษา เป็นรายขั้นตอน ผลการวิเคราะห์ปรากฏ ดังนี้

2.2.1 ปัญหาขั้นตอนการวางแผน พบว่า มีปัญหาการปฏิบัติตามกระบวนการบริหารโรงเรียนในขั้นตอนการวางแผนอยู่ในระดับน้อย

2.2.2 ปัญหาขั้นตอนการจัดองค์การ พบว่า มีปัญหาการปฏิบัติตามกระบวนการบริหารโรงเรียนในขั้นตอนการจัดองค์การอยู่ในระดับน้อย

2.2.3 ปัญหาขั้นตอนการดำเนินงาน พบว่า มีปัญหาการปฏิบัติตามกระบวนการบริหารโรงเรียนในขั้นตอนการดำเนินงานอยู่ในระดับน้อย

2.2.4 ปัญหาขั้นตอนการประเมินผล พบว่า มีปัญหาการปฏิบัติตามกระบวนการบริหารโรงเรียนในขั้นตอนการประเมินผลอยู่ในระดับน้อย

3. แนวทางพัฒนากระบวนการบริหารในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษา จังหวัดกำแพงเพชร ที่ผ่านเกณฑ์มาตรฐาน โรงเรียนประถมศึกษาตามกระบวนการบริหารโรงเรียนประถมศึกษา 4 ขั้นตอน คือ ขั้นตอนการวางแผน ขั้นตอนการจัดองค์การ ขั้นตอนการดำเนินงานและขั้นตอนการประเมินผล โดยการสัมภาษณ์ผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษา จังหวัดกำแพงเพชร จำนวน 16 คน ที่ประสบความสำเร็จในการใช้กระบวนการบริหารโรงเรียนปรากฏ ผลการวิเคราะห์ ดังนี้

3.1 ขั้นตอนการวางแผน จากการสัมภาษณ์ผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษา จังหวัดกำแพงเพชร มีความคิดเห็นสอดคล้องกันที่ระดับความดีสูงสุด คือ ควรให้บุคลากร กรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานมีส่วนร่วมในการสำรวจสภาพปัจจุบัน ปัญหาโรงเรียนและความต้องการในการพัฒนาของชุมชน เพื่อเป็นข้อมูลในการวางแผน รองลงมา คือ การวางแผนการควบคุม กำกับ นิเทศ ติดตาม การปฏิบัติงาน ของบุคลากรทุกฝ่าย และควรให้บุคลากร กรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานร่วมกำหนดนโยบายเป้าหมาย และวัตถุประสงค์ในการพัฒนาโรงเรียน ควรให้บุคลากร กรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานเข้าใจในบทบาทหน้าที่ในการปฏิบัติตนก่อนที่จะปฏิบัติจริง ตามลำดับ

3.2 ขั้นตอนการจัดองค์การ จากการสัมภาษณ์ผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษา จังหวัดกำแพงเพชร มีความคิดเห็นสอดคล้องกันที่ระดับความดีสูงสุด คือ ควรมอบหมายงานให้บุคลากรปฏิบัติงานตรงความสามารถ และความพอใจ รองลงมา

คือ ควรจัดมอบนิเทศงานตามภารกิจของโรงเรียน ควรมอบหมายงานให้บุคลากรปฏิบัติงาน
ครบตามภารกิจของโรงเรียนประถมศึกษา ตามลำดับ

3.3 ขั้นตอนการดำเนินงาน จากการสัมภาษณ์ผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา
สังกัดสำนักงานการประถมศึกษา จังหวัดกำแพงเพชร มีความคิดเห็นสอดคล้องกันที่ระดับความถี่
สูงสุด คือ สนับสนุนให้บุคลากรพัฒนาตนเองเพื่อนำความรู้มาพัฒนางานที่รับผิดชอบ รองลงมา
คือ ควรใช้รูปแบบในการปฏิบัติงานที่หลากหลายเพื่อความสำเร็จของงาน ควรสร้างความสัมพันธ์
อันดีต่อกันระหว่างโรงเรียนกับชุมชน หน่วยงานอื่นหรือองค์กรส่วนท้องถิ่นเพื่อร่วมใจพัฒนางาน
และผู้บริหารโรงเรียนสามารถนิเทศ กำกับ ดูแล ติดตามช่วยเหลือในการปฏิบัติงานของบุคลากร
ทุกฝ่ายตามลำดับ

3.4 ขั้นตอนการประเมินผล จากการสัมภาษณ์ผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา
สังกัดสำนักงานการประถมศึกษา จังหวัดกำแพงเพชร มีความคิดเห็นสอดคล้องกันที่ระดับความถี่
สูงสุด คือ ควรนำผลการประเมินการปฏิบัติงานแจ้งให้บุคลากร กรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน
ชุมชน และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องรับทราบ รองลงมาคือ ควรใช้กระบวนการประเมินผลหลายรูปแบบ
เพื่อความเที่ยงตรงของผลการประเมิน ควรนำผลการประเมิน ไปเป็นข้อมูลในการวางแผนพัฒนา
โรงเรียน และควรแต่งตั้งบุคลากรและกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานเป็นกรรมการประเมินผล
การปฏิบัติงานในโรงเรียนและควรประเมินผลการปฏิบัติงานที่มีระยะเวลาการประเมินผลที่ชัดเจนตาม
ลำดับ

การอภิปรายผลการวิจัย

จากผลการวิจัยการศึกษาการปฏิบัติตามกระบวนการบริหารในโรงเรียนประถมศึกษา
สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดกำแพงเพชร ที่ผ่านเกณฑ์มาตรฐานโรงเรียนประถมศึกษา
มีประเด็นที่น่าสนใจนำมาอภิปรายผลโดยแบ่งการอภิปรายออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 การปฏิบัติตามกระบวนการบริหารในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงาน
การประถมศึกษาจังหวัดกำแพงเพชร ที่ผ่านเกณฑ์มาตรฐานโรงเรียนประถมศึกษา ตามกระบวนการ
บริหารโรงเรียน 4 ขั้นตอน

ตอนที่ 2 ปัญหาการปฏิบัติตามกระบวนการบริหารในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัด
สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดกำแพงเพชร ที่ผ่านเกณฑ์มาตรฐานโรงเรียนประถมศึกษา
ตามกระบวนการบริหารโรงเรียนมี 4 ขั้นตอน

ตอนที่ 3 แนวทางพัฒนากระบวนการบริหารในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงาน
การศึกษาจังหวัดกำแพงเพชร ที่ผ่านเกณฑ์มาตรฐานโรงเรียนประถมศึกษา ตามกระบวนการ
บริหารโรงเรียน 4 ขั้นตอน

ตอนที่ 1 การปฏิบัติตามกระบวนการบริหารในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงาน
การศึกษาจังหวัดกำแพงเพชร ที่ผ่านเกณฑ์มาตรฐานโรงเรียนประถมศึกษา ตามกระบวนการ
บริหาร โรงเรียน 4 ขั้นตอน

1.1 จากผลการวิจัย เมื่อพิจารณาในภาพรวม พบว่าการปฏิบัติตามกระบวนการบริหารใน
โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการศึกษาจังหวัดกำแพงเพชร ที่ผ่านเกณฑ์มาตรฐาน
โรงเรียนประถมศึกษา อยู่ในระดับมากถึง 4 ขั้นตอน และมีค่าเฉลี่ยสูงสุดเรียงตามลำดับค่าเฉลี่ยคือ
ขั้นตอนการจัดองค์การ ขั้นตอนการวางแผน ขั้นตอนการดำเนินงานและขั้นตอนการประเมินผล
แบบลำดับ ทั้งนี้เนื่องมาเพราะว่าผู้บริหาร โรงเรียนได้ให้ความสำคัญต่อการนำนโยบายของสำนักงาน
คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ เรื่องการประกันคุณภาพการศึกษาไปปฏิบัติอย่างจริงจัง
ซึ่งกำหนดให้ไปปฏิบัติไว้ในแผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติระยะที่ 8 (พ.ศ. 2540-2544) และได้กำหนด
สาระบัญญัติในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 หมวด 6 มาตรา 47-51 เกี่ยวกับ
มาตรฐานและประกันคุณภาพการศึกษาภายในหน่วยงานและสถานศึกษา โดยมีรูปแบบที่
กำหนดไว้ให้โรงเรียนประถมศึกษาในสังกัดทั่วประเทศได้ปฏิบัติตามนโยบาย ผู้บริหาร โรงเรียน
ได้ใช้กระบวนการบริหารโรงเรียนเป็นเครื่องมือนำกรอบนโยบายมาปฏิบัติให้การจัดกิจกรรมตาม
ภารกิจสำคัญของโรงเรียนประถมศึกษาและเป็นไปตามเกณฑ์มาตรฐานโรงเรียนประถมศึกษา
ดังนั้นผลการปฏิบัติตามกระบวนการบริหาร โรงเรียนจึงอยู่ในระดับมากถึง 4 ขั้นตอน
ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ อมร เสือคำ(2531:42) ได้ศึกษากระบวนการบริหารโรงเรียน
ประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการศึกษาจังหวัดนครศรีธรรมราช และผลการวิจัยพบว่า
ผู้บริหาร โรงเรียนได้ปฏิบัติตามกระบวนการบริหารโรงเรียน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากและ
สอดคล้อง ผลการวิจัยของ จุลทอง จันทร์ลอย (2543:บทคัดย่อ) ได้ศึกษากระบวนการบริหารระบบ
คุณภาพในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานการศึกษาจังหวัดนครราชสีมา
ผลการวิจัยพบว่าโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษามีการดำเนินงานตามกระบวนการบริหารระบบ
คุณภาพอยู่ในระดับมาก

1.2 เมื่อพิจารณาเป็นรายขั้นตอน อาจได้ผลดังนี้

1.2.1 ขั้นตอนการวางแผน ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ข้อที่ปฏิบัติตาม กระบวนการอยู่ในระดับมากและเรียงลำดับค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ การจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีที่ครบถ้วนตามภารกิจของโรงเรียนทั้ง 6 งาน รองลงมาคือ มีแผนจัดระบบงานของโรงเรียนไว้ชัดเจน มีแผนจัดหาสื่อพัฒนาแหล่งความรู้ สื่อเทคโนโลยีเพื่อเอื้อต่อการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนตามลำดับ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า ผู้บริหารโรงเรียนได้ให้ความสำคัญในการนำนโยบายของสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ โดยนำเกณฑ์มาตรฐานของโรงเรียนประถมศึกษาเข้ามาเป็นกรอบแนวทางพัฒนาโรงเรียน โดยเฉพาะมาตรฐานด้านกระบวนการกัน ได้แก่ มาตรฐานการบริหารโรงเรียนให้สามารถดำเนินงาน ให้เป็นเกณฑ์มาตรฐานกำหนด ซึ่งได้กำหนดปัจจัยสำคัญที่ส่งผลโดยตรงต่อกระบวนการเรียนการสอนและคุณภาพของนักเรียน ซึ่งผู้บริหารโรงเรียนที่สามารถใช้กระบวนการบริหารโรงเรียน ประสบความสำเร็จและผ่านเกณฑ์มาตรฐานโรงเรียนประถมศึกษาได้ใช้แผนเป็นเครื่องมือในการบริหารงานอย่างมีประสิทธิภาพ ภารกิจของโรงเรียนประถมศึกษาสำเร็จบรรลุผลตามจุดประสงค์และเป้าหมายของโรงเรียนที่กำหนดไว้ ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของสุรชัย เทียนขาว (2526:ต) ที่วิจัยเรื่องผู้บริหารโรงเรียนและผู้ช่วยผู้บริหารโรงเรียนเกี่ยวกับกระบวนการบริหารการศึกษาของผู้บริหาร โรงเรียนประถมศึกษาขนาดใหญ่ สังกัดสามัญศึกษาใน ส่วนภูมิภาค ผลการศึกษาพบว่า ด้านการวางแผนนั้นมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับผลการวิจัยของ รวีวรรณ อันทรรักษา (2533:ง) ได้ศึกษากระบวนการบริหารงานของผู้บริหาร โรงเรียนประถมศึกษาประถมศึกษาขนาดเล็กที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรู้อัตราสูงระดับมากสังกัดสำนักงาน การประถมศึกษาจังหวัดเขตการศึกษา 7 ผลการศึกษาวินิจฉัยพบว่า มีการใช้กระบวนการบริหารโรงเรียนทั้ง 5 ขั้นตอนของผู้บริหาร โรงเรียนปฏิบัติงานอยู่ในระดับมาก

1.2.2 ขั้นตอนการจัดองค์การ ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ข้อที่ปฏิบัติตาม กระบวนการอยู่ในระดับมากและเรียงลำดับค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ มีแผนแสดงสายงานและแสดงความรับผิดชอบของบุคลากร รองลงมาคือมีการมอบหมายให้บุคลากรรับผิดชอบในการจัดกิจกรรมทางวิชาการ กิจกรรมบริการแก่นักกิจกรรมแนะแนว บริการสุขภาพอนามัยโภชนาการ และช่วยเหลือ นักเรียนขาดแคลน มีข้อมูลสารสนเทศของโรงเรียนที่ครบถ้วนถูกต้องความต้องการใช้งาน โดยมีบุคลากรรับผิดชอบข้อมูลตามลำดับ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า ขั้นตอนการจัดองค์การเป็นขั้นตอนสำคัญขั้นตอนหนึ่งของกระบวนการบริหารที่ผู้บริหารโรงเรียนจะต้องจัดระบบความสัมพันธ์ระหว่างบุคลากร อำนาจหน้าที่และทรัพยากรการบริหารเพื่อให้งานในหน่วยงานดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพสูงสุด ดังนั้นผู้บริหารโรงเรียนจึงให้ความสำคัญอย่างยิ่ง ซึ่งจะเห็นได้ว่า หน่วยงานหรือองค์กรใดๆ ที่มีความสำเร็จในการดำเนินงาน ย่อมเกิดจากการจัดรูปแบบหรือระบบงานในองค์กรไว้อย่างดีมี

ระบบแผนแม่บท ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ อมร อนันตรัถย์ (2535:ง) ที่ทำการวิจัยเรื่องความ
 กัดกร่อนของผู้บริหาร โรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ
 เขตการศึกษา 1 ซึ่งผลการวิจัยพบว่า ผู้บริหาร โรงเรียน ได้ปฏิบัติงานในขั้นตอนของการจัดองค์การ
 อยู่ในระดับมาก

1.2.3 ขั้นตอนการดำเนินงาน ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ข้อปฏิบัติตาม
 กระบวนการที่อยู่ในระดับมากเรียงลำดับค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ มีการประสานงานกับบุคลากร
 กรรมการสถานศึกษา ขั้นพื้นฐาน ชุมชนและหน่วยงานอื่นเพื่อร่วมมือพัฒนาโรงเรียน รองลงมา
 มีการส่งเสริมกิจกรรมให้บุคลากร ได้มีปฏิสัมพันธ์ที่ดีต่อกันเพื่อร่วมใจพัฒนางานและมีการจัด
 สภาพแวดล้อมในโรงเรียนให้ มีบรรยากาศที่ส่งเสริมการเรียนรู้ตามลำดับ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า
 ขั้นตอนการดำเนินงานเป็นกระบวนการบริหาร โรงเรียนที่สำคัญจะทำให้กิจกรรมของโรงเรียนนั้น ๆ
 บรรลุวัตถุประสงค์ตามแผนที่กำหนดไว้ ซึ่งเป็นกิจกรรมการบริหารที่ต้องอาศัยความเป็นผู้นำหรือ
 ภาวะผู้นำในการประสานงาน การสั่งการและการควบคุมงาน เพื่อให้การปฏิบัติงานดำเนินไปด้วย
 ความเรียบร้อยบรรลุเป้าหมายตามแผนที่วางไว้ ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ นพพงศ์ บุญจิตราดุลย์
 (2534:66-67) กล่าวว่าผู้บริหารโรงเรียนมีหน้าที่รับผิดชอบในการสร้างระบบการดำเนินงานติดต่อ
 สื่อสารให้ดี เพราะการติดต่อสื่อสารที่ดีจะสร้างบรรยากาศในโรงเรียนให้บุคลากรสามารถปฏิบัติ
 หน้าที่ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

1.2.4 ขั้นตอนการประเมินผล ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ข้อปฏิบัติตาม
 กระบวนการที่อยู่ในระดับมากเรียงลำดับค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ มีการประเมินผลเพื่อปรับปรุงการควบคุม
 กำกับติดตามนิเทศการดำเนินงาน รองลงมา คือมีการประเมินผลเพื่อปรับปรุงการจัดกิจกรรมทาง
 วิชาการ กิจกรรมการให้บริการเช่น กิจกรรมแนะแนว กิจกรรมสุขภาพอนามัยโภชนาการช่วยเหลือ
 นักเรียนขาดแคลนและมีการประเมินผลเพื่อปรับปรุงการจัดแหล่งความรู้ สื่อ เทคโนโลยี เพื่อ
 สนับสนุนกิจกรรมการเรียนการสอนตามลำดับ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าผู้บริหาร โรงเรียนเห็น
 ความสำคัญของขั้นตอนการประเมินนั้นเป็นขั้นตอนกระบวนการบริหาร โรงเรียนที่สำคัญ ซึ่งเป็น
 วิธีการดำเนินการเพื่อตรวจสอบว่าผลการปฏิบัติงานที่ผ่านมาบรรลุวัตถุประสงค์มากน้อยเพียงใด
 รวมไปถึงประสิทธิภาพของการบริหารงานขององค์กรนั้นๆ ด้วยขั้นตอนการประเมินผลจึงอยู่ใน
 ระดับมาก สอดคล้องกับผลการวิจัยของ จรินทร์ สิริสวัสดิ์ (2540 : บทคัดย่อ) ศึกษา เรื่อง
 การวางแผนของโรงเรียนปฏิรูปการศึกษาสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดอุดรธานี
 ผลการศึกษาพบว่า การติดตามและการประเมินผลโดยภาพรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก

ตอนที่ 2 ปัญหาการปฏิบัติตามกระบวนการการบริหารในโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงาน การประถมศึกษาจังหวัดกำแพงเพชร ที่ผ่านเกณฑ์มาตรฐานโรงเรียนประถมศึกษา ตามกระบวนการบริหารโรงเรียน 4 ขั้นตอน ดังนี้

2.1 จากผลการวิจัยเมื่อพิจารณาโดยภาพรวมพบว่ามีปัญหาอยู่ในระดับน้อย ทั้ง 4 ขั้นตอน เรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อยได้แก่ ปัญหาขั้นตอนการวางแผน ปัญหาขั้นตอน การจัดองค์การ ปัญหาขั้นตอนการดำเนินงานและปัญหาขั้นการประเมินผล เพื่อพัฒนาโดยพิจารณา ในประเด็นที่เป็นปัญหามากที่สุด เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย คือปัญหาขั้นตอน การประเมินผลรองลงมาคือปัญหาขั้นตอนการวางแผน ปัญหาขั้นตอนการดำเนินงานและปัญหา ขั้นตอนการจัดองค์การตามลำดับ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะผู้วิจัยได้ศึกษาวิจัยในโรงเรียนประถมศึกษา ที่ผ่านเกณฑ์มาตรฐานโรงเรียนด้านมาตรฐานบริหารโรงเรียนซึ่งผู้บริหารได้ใช้กระบวนการบริหาร โรงเรียนทั้ง 4 ขั้นตอน ประสบความสำเร็จและอาจเป็นเพราะว่า สำนักงานคณะกรรมการ การประถมศึกษาแห่งชาติ, สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดและสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอ ได้มีเทศ ผู้บริหารในลักษณะต่างๆ เพื่อให้ผู้บริหารมีความรู้เพิ่มศักยภาพในการบริหาร เช่น การประชุมสัมมนาในระดับต่างๆ เช่น ระดับประเทศ ระดับเขตการศึกษาและระดับจังหวัด เป็นต้น มีการปฏิบัติการจัดทำคู่มือปฏิบัติงานด้านต่างๆ ทำให้ผู้บริหารได้ศึกษาค้นคว้า เป็นแนวทางใน การปฏิบัติงานในหน้าที่ของตนเองได้ประการสำคัญ สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษา แห่งชาติ ,สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดและสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอ ได้ใช้เกณฑ์ ประเมินมาตรฐานโรงเรียนในสังกัด เมื่อปีการศึกษา 2542-2543 ในการประเมินการปฏิบัติงานของ โรงเรียนประถมศึกษาอยู่ตลอดมา และมีขอบข่ายความรับผิดชอบงานในหน้าที่ผู้บริหาร โรงเรียน ซึ่งสอดคล้องกับเกณฑ์มาตรฐาน โรงเรียนประถมศึกษา ทำให้การปฏิบัติตามกระบวนการบริหาร โรงเรียนในภาพรวมมีปัญหาลดอยู่ในระดับน้อย

2.2 เมื่อพิจารณาเป็นรายขั้นตอนอภิปรายผลได้ดังนี้

2.2.1 ปัญหาขั้นตอนการวางแผน ในภาพรวมมีปัญหาลดอยู่ในระดับน้อย ข้อที่เป็น ปัญหาในระดับมากที่สุดเรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยสูงสุด คือไม่มีการวางแผนเพื่อจัดทำข้อมูลสารสนเทศ ของโรงเรียน รองลงมาคือการวางแผนปฏิบัติการประจำปีของโรงเรียน ไม่เกิดจากการมีส่วนร่วม ของบุคลากรและชุมชน ไม่มีแผนจัดแหล่งความรู้ สื่อเทคโนโลยี เพื่อให้เอื้อต่อการเรียนการสอน และไม่มีปฏิทินปฏิบัติงานตามลำดับ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าผู้บริหาร โรงเรียนเห็นว่าการวางแผนเป็น กระบวนการบริหารโรงเรียนที่มีความสำคัญ เป็นจุดเริ่มต้นของการบริหารงานของนักบริหารองค์กร ซึ่งถือเป็นหลักการกำหนดขั้นตอนในการทำงานที่มีคุณภาพผู้บริหารจึงเน้นและให้ความสำคัญขั้นตอน การวางแผนแต่สาเหตุที่มีปัญหาลดอยู่บ้างเพราะมีปัจจัยที่อยู่นอกเหนืออำนาจการควบคุมฝ่ายบริหาร

แต่ปัจจัยเหล่านั้นก็มีอิทธิพลต่อการจัดทำแผน การปฏิบัติตามแผนเป็นอันมากเช่น ความร่วมมือจากประชาชน คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานปัญหาทางสังคมหรือภัยทางธรรมชาติ เป็นต้น ซึ่งจากแนวความคิดของ จูมพล สวัสดิ์ยากร (2520:53-56) ได้กล่าวถึงการวางแผนว่า สิ่งที่ต้องคำนึงถึง เป็นวัตถุประสงค์ของการวางแผนปัจจัยต่างๆซึ่งสอดคล้องกับ สมพงษ์ เกษมสิน (2523:94) กล่าวว่าการวางแผนต้องนำข้อมูลที่จำเป็นมาประกอบการวางแผนทุกครั้ง เพื่อให้งานบรรลุวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ถ้าผู้บริหารให้ความสำคัญในการดำเนินการเรื่องนี้ ก็สามารถทำได้ ไม่ยากนักเพราะปัจจัยนั้นเป็นบุคลากรข้อมูลการดำเนินการรวบรวมข้อมูลด้วยตนเองหรือให้บุคลากร ชุมชนและคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่เกี่ยวข้องทำการรวบรวมข้อมูลก็อยู่ในวิสัยทำได้

2.2.2 ปัญหาขั้นตอนการจัดองค์การ ในภาพรวมมีปัญหาอยู่ในระดับน้อย ข้อที่เป็นปัญหามากที่สุดและเรียงลำดับค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ไม่จัดให้บุคลากรเป็นกรรมการนิเทศการดำเนินงานของโรงเรียน รองลงมา ไม่มีมาตรการในการประเมินผลการปฏิบัติงานของโรงเรียนและไม่มีแผนผังแสดงสายงานที่บุคลากรรับผิดชอบตามลำดับทั้งนี้อาจเป็นเพราะผู้บริหาร โรงเรียนเห็นว่าขั้นตอนการจัดองค์การเป็นกระบวนการบริหารโรงเรียนที่สำคัญ เป็นการจัดทรัพยากรการบริหารให้เป็นระบบเพื่อให้การดำเนินงานตามภาระหน้าที่ของคณะบุคคลบรรลุเป้าหมายอย่างมีประสิทธิภาพร่วมกัน จึงมีวิญญาในระดับน้อย ซึ่งสอดคล้องกับแนวความคิดของ ธงชัย สันติวงษ์ (2537:250) กล่าวว่า ข้อควรคำนึงถึงในการจัดองค์การ คือปัญหาของการมอบหมายอำนาจหน้าที่และความรับผิดชอบและการกระจายอำนาจ และปัญหาของการจัดความสัมพันธ์ในโครงสร้างขององค์การ ผู้วิจัยเห็นว่า การจัดโครงสร้างขององค์การที่ควรจะเป็นนั้นคงต้องพิจารณาถึง ความสมดุลตามความจำเป็นของงานที่จะต้องทำมากกว่าที่จะจัดขึ้นมาโดยไม่มีเหตุผลและความจำเป็น ถ้ามองข้ามเรื่องนี้แล้วสิ่งที่เกิดขึ้นเสมอคือ การมีกลุ่มงานที่ไม่จำเป็น เกิดขึ้น แต่ไม่มีงานให้ทำขณะเดียวกันกับที่มีงานสำคัญบางอย่างต้องทำให้เสร็จต้องค้างอยู่เพราะการขาดคนหรือทำไม่ได้มีประสิทธิภาพนั้น

2.2.3 ปัญหาขั้นตอนการดำเนินงาน ในภาพรวมมีปัญหาอยู่ในระดับน้อย ข้อที่เป็นปัญหามากและเรียงลำดับค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ไม่มีการใช้แหล่งความรู้ สื่อ เทคโนโลยีของบุคลากรเพื่อจัดกิจกรรมการเรียนการสอน รองลงมา ไม่มีการประสานงานกับบุคลากรและกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานเพื่อร่วมมือปฏิบัติงาน ไม่มีการควบคุมเพื่อการนิเทศติดตามการดำเนินงานให้เป็นไปตามแผนและไม่จัดสภาพแวดล้อมในโรงเรียนให้มีบรรยากาศที่ส่งเสริมการเรียนรู้ตามลำดับ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าเป็นปัจจัยที่โรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก สื่อ เทคโนโลยีและขาดบุคลากรที่มีความรู้ความชำนาญในการใช้สื่อ เทคโนโลยีเพราะเป็นอุปกรณ์ประกอบการศึกษาที่มีราคาแพง โรงเรียนได้รับจัดสรรน้อยไม่เพียงพอต่อการให้บริการ นักเรียน ครู ส่วนในเรื่องการประสานงาน

ของผู้บริหารกับบุคลากรและกรรมการสถานศึกษาเพื่อรวมเป็นกรรมการพัฒนาการศึกษาในโรงเรียนเองมีจุดมุ่งหมายผู้บริหารโรงเรียนยังขาดทักษะและประสบการณ์ในการใช้ภาวะผู้นำในการประสานประโยชน์จากบุคคลทั้งภายในและภายนอกเพื่อการพัฒนาการศึกษาในโรงเรียนแต่ในปัจจุบันต้นสังกัดได้จัดการอบรมพัฒนาผู้บริหารโรงเรียนเพิ่มขึ้นจึงส่งผลให้ผู้บริหารโรงเรียนมีทักษะและประสบการณ์การใช้ภาวะผู้นำมากขึ้นจึงมีปัญหาอยู่ในระดับน้อย ซึ่งพบส. หนานาคินทร์ (2524:45) สรุปไว้ว่า การดำเนินงานเป็นกิจกรรมที่ผู้บริหารจะต้องกระทำอยู่ 3 ประการ คือการประสานงาน การวินิจฉัยสั่งการ และการควบคุมงานและงานทั้ง 3 อย่างนี้เกี่ยวข้องสัมพันธ์กันและกันตลอดเวลา

2.2.4 ปัญหาขั้นตอนการประเมินผล ในภาพรวมมีปัญหาอยู่ในระดับน้อย ข้อที่เป็นปัญหาสูงสุดและเรียงลำดับค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ไม่ประเมินผลการปรับปรุงการจัดสภาพแวดล้อมภายในโรงเรียนเพื่อนำผลการประเมินมาปรับปรุงให้มีบรรยากาศที่ส่งเสริมการเรียนรู้ รองลงมาไม่ประเมินผลเพื่อปรับปรุงวิธีการนำเสนอข้อมูลสารสนเทศไปใช้ในการวางแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา ไม่ประเมินผลเพื่อปรับปรุงการจัดกิจกรรมส่งเสริมการเรียนรู้ด้านศิลปวัฒนธรรม และอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม และการประเมินผลเพื่อปรับปรุงการปฏิบัติงานที่ไม่เกิดจากการมีส่วนร่วมของฝ่ายงานต่างๆ ตามลำดับ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าขั้นตอนการประเมินผลเป็นกระบวนการบริหารที่สำคัญการประเมินผลการปฏิบัติงานในโรงเรียนทุกกิจกรรมต้องใช้วิธีการประเมินผลที่หลากหลายและใช้บุคลากรที่มีจำนวนมาก และในปัจจุบันด้านอัตราค่าจ้างบุคลากรในโรงเรียนประถมศึกษาโดยทั่วไปขาดแคลนและมีภารกิจที่ต้องปฏิบัติตามนโยบายใหม่จากต้นสังกัดมาก จึงเป็นสาเหตุปัญหาทำให้ไม่มีการประเมินผลการปฏิบัติงานกิจกรรมต่างๆ ในโรงเรียนได้ตรงตามกำหนดอยู่บ้าง แต่ก็มีปัญหาอยู่ในระดับน้อย

ตอนที่ 3 แนวทางพัฒนากระบวนการบริหารในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดกำแพงเพชร ที่ผ่านเกณฑ์มาตรฐานโรงเรียนประถมศึกษา จากผลการสัมภาษณ์ผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดกำแพงเพชร ที่ประสบความสำเร็จในการใช้กระบวนการบริหารโรงเรียน จำนวน 16 คน ในปีการศึกษา 2544 ตามแนวทางการใช้กระบวนการบริหารโรงเรียนจนประสบความสำเร็จ ดังนี้

3.1 ขั้นตอนการวางแผน จากการสัมภาษณ์ เพื่อหาแนวทางพัฒนากระบวนการบริหารโรงเรียนประถมศึกษา จากผู้บริหารโรงเรียน มีความคิดเห็นสอดคล้องกันมากที่สุด ในขั้นตอนนี้ตามลำดับความถี่สูงสุด คือควรให้บุคลากร กรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานมีส่วนร่วมในการสำรวจสภาพปัจจุบัน ปัญหาโรงเรียนและความต้องการพัฒนาของชุมชน เพื่อเป็นข้อมูลใน

การวางแผน รองลงมา ควรวางแผนควบคุม กำกับ นิเทศ ติดตามการปฏิบัติของบุคลากรทุกฝ่ายและ ควรให้บุคลากร กรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานรวมกำหนดนโยบาย เป้าหมาย และวัตถุประสงค์ ในการพัฒนาโรงเรียน และควรให้บุคลากร กรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานเข้าใจบทบาทหน้าที่ในการปฏิบัติงานก่อนที่จะปฏิบัติงานจริง ตามลำดับ ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัย จรินทร์ สุรเสวีรัมย์ (2540:บทคัดย่อ) ได้ทำการศึกษาเรื่อง การศึกษาการวางแผนของ โรงเรียนปฏิรูปการศึกษา สังกัด สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดอุดรธานี ผลการวิจัยพบว่าโดยภาพรวมอยู่ในระดับมากทั้งนี้ แสดงให้เห็นว่า ผู้บริหาร โรงเรียนประถมศึกษา มีความรู้ประสบการณ์ และให้ความสำคัญต่อ การจัดทำแผน เพื่อพัฒนา คุณภาพการเรียนของโรงเรียนให้มีคุณภาพและมาตรฐาน การศึกษาและ เกณฑ์มาตรฐานโรงเรียนประถมศึกษา จึงส่งผลในการใช้กระบวนการบริหาร โรงเรียนขั้นตอน ของการวางแผนโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก

3.2 ขั้นตอนการองค์การ จากการสัมภาษณ์เพื่อหาแนวทางพัฒนากระบวนการบริหาร โรงเรียนประถมศึกษา ของผู้บริหาร โรงเรียนมีความเห็นสอดคล้องกัน สูงสุดในขั้นตอนนี้ตามลำดับ ความถี่ สูงสุดคือ ควรออกแบบงานให้บุคลากรปฏิบัติตามความรู้ความสามารถ ความพอใจ รองลงมา ควรจัดแผนภูมิแบ่งสายงานตามภารกิจของ โรงเรียนประถมศึกษาและควรมอบหมายงาน ให้บุคลากรปฏิบัติหน้าที่งานครบตามภารกิจของ โรงเรียนประถมศึกษา ตามลำดับซึ่งสอดคล้องกับ แนวคิดของ บรรจบ หอมเอื้อ (2537:บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเรื่องบรรยากาศองค์การของ โรงเรียน ประถมศึกษาสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสกลนครพบว่าบรรยากาศองค์การที่เป็นอิสระ ครู อาจารย์ ที่มีอิสระในการทำงานตามความสามารถของตนเอง ผู้บริหาร โรงเรียนเปิด โอกาสให้ บุคลากรได้แสดงความคิดเห็นและตัดสินใจบางอย่าง ครูอาจารย์มีขวัญกำลังใจดี ผลการปฏิบัติงาน เก่งดีไปด้วย ซึ่งสอดคล้องกับแนวความคิดของ ประพันธ์ สุวิหาร (2524:บทคัดย่อ) ได้กล่าว การจัดองค์การ หมายถึงการวางระเบียบในกิจกรรมต่างๆ ดำเนินไปอย่างราบรื่นโดยกำหนดไว้ว่า ใครมีหน้าที่ทำอะไร มีอำนาจหน้าที่และความรับผิดชอบอย่างไร เพื่อกำหนดให้การดำเนินงานของ องค์การสำเร็จตามแผนที่กำหนดไว้ตามลำดับ ทั้งนี้แสดงให้เห็นว่าผู้บริหาร โรงเรียนประถมศึกษา ได้ใช้แนวทางการใช้กระบวนการบริหาร โรงเรียนในขั้นตอนการจัดองค์การ โดยกำหนดภารกิจ เพื่อกำหนดการ โครงสร้างในการบริหารของ โรงเรียนให้เอื้อต่อการบริหารงานใน โรงเรียน และ สามารถดำเนินการ ไปสู่เป้าหมายที่ โรงเรียนกำหนดไว้ซึ่งการจัดองค์การของ โรงเรียนเป็นภารกิจ ของผู้บริหาร โรงเรียนที่ต้องการกำหนดให้ชัดเจน จึงจะส่งผลให้การบริหารงานประสบความสำเร็จ บรรลุเป้าหมายอย่างมีคุณภาพ และผ่านเกณฑ์มาตรฐานโรงเรียนประถมศึกษา

3.3 ขั้นตอนการดำเนินงานจากการสัมภาษณ์เพื่อหาแนวทางการพัฒนากระบวนการบริหารโรงเรียนของผู้บริหารโรงเรียนมีความคิดเห็นสอดคล้องกันสูงสุดตามลำดับความดีคือควรสนับสนุนให้บุคลากรพัฒนาตนเอง เพื่อนำความรู้มาพัฒนางานที่รับผิดชอบรองลงมาควรใช้รูปแบบที่ปฏิบัติกันที่นอกเหนือเพื่อความนำเร็จของงาน ควรสร้างความสัมพันธ์อันดีต่อกันระหว่างโรงเรียนกับชุมชนและหน่วยงานอื่นๆ หรือองค์กรส่วนท้องถิ่น เพื่อร่วมใจพัฒนางานและผู้บริหารโรงเรียนสามารถนิเทศงาน กำกับ ดูแลช่วยเหลือการปฏิบัติงานได้ทุกฝ่ายงาน ตามลำดับ ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ วัชร สกฤต ณ มรรคา (2541:บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเรื่องการศึกษาบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาขนาดใหญ่ สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดขอนแก่นพบว่า ผู้บริหารที่เปิดโอกาสให้บุคลากรแสดงความคิดเห็นจะช่วยให้บุคลากรในโรงเรียนมีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์กล้าแสดงความคิดเห็นและมีความรับผิดชอบร่วมกันส่งผลให้เกิดการพัฒนางานโรงเรียนในที่สุดและสอดคล้องกับแนวความคิด ของ สายัณห์ ทวีวัน(2536:บทคัดย่อ) กล่าวว่า การเสนอรูปแบบ การกำกับ ติดตามการปฏิบัติงานตามแผนของโรงเรียนประถมศึกษาจังหวัดหนองคาย พบว่า การกำกับ ติดตามจะดีขึ้นเมื่อกำหนดแนวทางในการปฏิบัติงานกำหนดบทบาทหน้าที่ให้ชัดเจน จัดสรรงบประมาณ และวัสดุอุปกรณ์ให้เพียงพอ ทั้งนี้แสดงให้เห็นว่าผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา ได้ใช้แนวทางการใช้กระบวนการบริหารโรงเรียนในขั้นตอนการดำเนินงานโดยสนับสนุนให้บุคลากรได้พัฒนาตนเองเพื่อนำความรู้มาพัฒนางานที่รับผิดชอบจนบรรลุผล โดยมีส่วนร่วมในการปฏิบัติงาน โดยมีชุมชนองค์กรส่วนท้องถิ่นและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องร่วมพัฒนางานจนบรรลุผล

3.4 ขั้นตอนการประเมินผล จากการสัมภาษณ์เพื่อหาแนวทางพัฒนากระบวนการบริหารโรงเรียนของผู้บริหารโรงเรียน มีความคิดสอดคล้องกันว่าสูงสุดตามลำดับความดีคือ ควรนำผลการประเมินการปฏิบัติงานแจ้งให้บุคลากร กรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ชุมชนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องรับทราบ รองลงมา ควรใช้กระบวนการประเมินผลหลายรูปแบบ เพื่อความเที่ยงของผลการประเมินควรนำผลการประเมินไปเป็นข้อมูลในการวางแผนพัฒนาโรงเรียน ควรแต่งตั้งบุคลากรและกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานเป็นกรรมการประเมินผลการปฏิบัติงานในวงกว้างและควรประเมินผลการปฏิบัติงานที่มีระยะเวลาการประเมินที่ชัดเจน ตามลำดับ ซึ่งสอดคล้องกันกับผลการวิจัย ของ อาริยะ วาทโรสง (2537:บทคัดย่อ) ได้ศึกษา เรื่องการวางแผนของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดนครราชสีมา พบว่า การประเมินของการประเมินผลควรประเมินทั้งก่อนดำเนินการระหว่างดำเนินการ และหลังดำเนินการและในการประเมินผลทุกครั้ง ควรสรุปทุกเดือน และสอดคล้องกับผลการวิจัยของ จรินทร์ สุระเสรีวงษ์ (2540:ค) ศึกษาเรื่อง การวางแผนของโรงเรียนปฏิรูปการศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษา

จังหวัดอุดรธานี ผลการศึกษา พบว่าการติดตามและประเมินผล โดยภาพรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากทั้งนี้แสดงให้เห็นว่าผู้บริหาร โรงเรียนประถมศึกษาได้ใช้แนวทางการใช้กระบวนการบริหารโรงเรียนในขั้นตอนการประเมินผล โดยให้ความสำคัญต่อการประเมินผลการปฏิบัติงานเพราะการประเมินผลและรายงานเป็นการตรวจสอบความก้าวหน้าของการประเมินผลรายงานของหรือโครงการตลอดจนพิจารณาผลกับฤทธิ์ของการดำเนินงานเป็นไปตามแผนมากน้อยเพียงไร การประเมินผลเป็นขั้นตอนที่จะขาดเสียมิได้ ในวงจรการประเมินผล และวงจรการพัฒนาคุณภาพการศึกษา มีขอบข่ายการประเมินที่กว้างขวางใช้วิธีการทางวิทยาศาสตร์ที่ซับซ้อนกว่าการทำงานดังกล่าว แล้วผลการประเมินจะนำไปปรับปรุงบริการงานให้มีประสิทธิภาพ ยกเลิกหรือปรับเปลี่ยนโครงการ และรายงานผลการดำเนินการต่อผู้รับผิดชอบและผู้เกี่ยวข้อง

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะสำหรับการนำผลการวิจัยไปใช้

สำหรับโรงเรียนประถมศึกษา ที่ไม่ผ่านเกณฑ์มาตรฐาน โรงเรียนประถมศึกษา จากผลการวิจัย ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะต่อผู้บริหาร โรงเรียนและผู้เกี่ยวข้องในระดับต่างๆ เพื่อนำผลการวิจัยตามกระบวนการบริหารโรงเรียน 4 ขั้นตอน โดยผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดกำแพงเพชรที่ผ่านเกณฑ์มาตรฐาน โรงเรียนประถมศึกษาด้านบรรณารักษะและสารนิเทศโรงเรียน ตามลำดับความสำคัญ ที่สามารถนำผลการวิจัยไปใช้ให้บังเกิดผลดีต่อโรงเรียนและสามารถเป็นแนวทางในการบริหาร โรงเรียน ให้ผ่านเกณฑ์มาตรฐานโรงเรียน ประถมศึกษาได้ดังนี้

1. ขั้นตอนการจัดองค์การจากผลการวิจัยพบว่าผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดกำแพงเพชรที่ผ่านเกณฑ์มาตรฐาน โรงเรียนประถมศึกษาด้านมาตรฐานบริหารโรงเรียน ได้ให้ความสำคัญเป็นลำดับแรก คือ ขั้นตอนการจัดองค์การ ซึ่งโรงเรียนประถมศึกษาที่ยังไม่ผ่านเกณฑ์มาตรฐาน โรงเรียนประถมศึกษาควรนำไปใช้เป็นแนวทาง ในการบริหาร โรงเรียนเพื่อให้สามารถผ่านเกณฑ์มาตรฐาน โรงเรียนประถมศึกษาได้ดังนี้ คือ โรงเรียนควรมีแผนผังแสดงสายงาน และความรับผิดชอบของบุคลากร มีการมอบหมายให้ บุคคล รับผิดชอบในการจัดกิจกรรมทางวิชาการและกิจกรรมบริการ เช่น การบริการแนะแนว การบริการสุขภาพอนามัย โภชนาการ และช่วยเหลือนักเรียนที่ขาดแคลน ส่งเสริมให้บุคลากรได้ พัฒนาตนเอง และพัฒนางานที่ได้รับมอบหมาย มอบหมายงานให้บุคลากรได้ปฏิบัติงานตรงตาม

ความรู้ ความสามารถ และให้มีบุคลากรรับผิดชอบในการจัดสภาพแวดล้อมภายในโรงเรียนให้มีบรรยากาศที่ส่งเสริมการเรียนรู้

2. ขั้นตอนการวางแผน จากผลการวิจัยพบว่าผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดกำแพงเพชรที่ผ่านเกณฑ์มาตรฐานโรงเรียนประถมศึกษาด้านมาตรฐานการบริหารโรงเรียน ซึ่งโรงเรียนประถมศึกษาที่ยังไม่ผ่านเกณฑ์มาตรฐานโรงเรียนสามารถใช้เป็นแนวทางในการบริหารโรงเรียนให้สามารถผ่านเกณฑ์มาตรฐานโรงเรียนด้านนี้ โรงเรียนควรจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีที่ครบถ้วนตามภารกิจของโรงเรียนประถมศึกษาทั้ง 6 งาน กับแผนปฏิบัติการระดับของโรงเรียนไว้อย่างชัดเจน มีแผนปฏิบัติการที่สอดคล้องกับสภาพโรงเรียนและมีเป้าหมายในการมุ่งเน้นคุณภาพนักเรียน ใช้ปฏิทินการปฏิบัติงานที่กำหนดวันเวลาไว้อย่างชัดเจน จัดทำแผนการจัดสภาพแวดล้อมในโรงเรียน เพื่อให้มีบรรยากาศที่ส่งเสริมการเรียนรู้ มีแผนการส่งเสริมพัฒนาบุคลากร และมีแผนในการส่งเสริมกิจกรรมสำหรับบุคลากรให้มีปฏิสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน

3. ขั้นตอนการดำเนินงาน จากผลการวิจัยพบว่าผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดกำแพงเพชรที่ผ่านเกณฑ์มาตรฐานโรงเรียนประถมศึกษาด้านการบริหารโรงเรียนให้ความสำคัญในขั้นตอนการดำเนินงาน ซึ่งโรงเรียนประถมศึกษาที่ไม่ผ่านเกณฑ์มาตรฐานโรงเรียนประถมศึกษา ควรนำไปใช้เป็นแนวทางในการบริหารโรงเรียนประถมศึกษา เพื่อให้สามารถผ่านเกณฑ์มาตรฐานโรงเรียนได้ดังนี้ ควรมีการดำเนินงานในโรงเรียนให้เป็นระบบ สะดวก คล่องตัวในการปฏิบัติงาน จัดกิจกรรมทางวิชาการเช่น บริการแนะแนว การบริการสุขภาพอนามัย โภชนาการ และกิจกรรมการช่วยเหลือนักเรียนที่ขาดแคลน มีการประสานงานกับบุคลากรกรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ชุมชน และหน่วยงานอื่นเพื่อขอความร่วมมือ พัฒนาโรงเรียน และควรจัดสภาพแวดล้อมในโรงเรียนเพื่อให้มีบรรยากาศที่ส่งเสริมการเรียนรู้

4. ขั้นตอนการประเมินผล จากผลการวิจัยพบว่าผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดกำแพงเพชรที่ผ่านเกณฑ์มาตรฐานโรงเรียนประถมศึกษาด้านมาตรฐานการบริหารโรงเรียนให้ความสำคัญในขั้นตอนการประเมินผล ซึ่งโรงเรียนประถมศึกษาที่ไม่ผ่านเกณฑ์มาตรฐานโรงเรียนประถมศึกษา ควรนำไปเป็นแนวทางในการบริหารโรงเรียนให้สามารถผ่านเกณฑ์มาตรฐานโรงเรียนประถมศึกษาได้ดังนี้ ควรมีการประเมินผลเพื่อปรับปรุงการควบคุม กำกับ ติดตาม นิเทศก์การดำเนินงาน มีการประเมินผลเพื่อปรับปรุงการจัดกิจกรรมทางวิชาการ และกิจกรรมการให้บริการ เช่น กิจกรรมการแนะแนว กิจกรรมสุขภาพอนามัย โภชนาการ และช่วยเหลือนักเรียนที่ขาดแคลน มีการประเมินผลเพื่อปรับปรุงการจัดสภาพแวดล้อมภายในโรงเรียน

เพื่อให้มีบรรยากาศที่ส่งเสริมการเรียนรู้ มีการประเมินผลเพื่อปรับปรุง การส่งเสริม การพัฒนาบุคลากร มีการประเมินผล เพื่อปรับปรุงและส่งเสริมกิจกรรมให้บุคลากรได้มีปฏิสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน ในการร่วมพัฒนางานและมีการประเมินผลเพื่อปรับปรุงการใช้ระบบงานที่เกิดจากการมีส่วนร่วมของบุคลากร

2. ข้อเสนอแนะในการศึกษาวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรศึกษาคูณลักษณะของผู้บริหาร โรงเรียนประถมศึกษาที่ผ่านเกณฑ์มาตรฐาน โรงเรียนประถมศึกษ เพราะการปฏิบัติตามกระบวนการการบริหาร โรงเรียนประถมศึกษาจะประสบความสำเร็จได้นั้นคุณลักษณะของผู้บริหาร โรงเรียนเป็นปัจจัยสำคัญที่มีส่วนส่งผลให้การปฏิบัติตามกระบวนการบริหาร โรงเรียนประถมศึกษาผ่านเกณฑ์มาตรฐาน โรงเรียนประถมศึกษาได้

2.2 ควรศึกษาโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ที่ไม่ผ่านเกณฑ์มาตรฐาน โรงเรียน ว่ามีสาเหตุปัญหาอะไรที่ทำให้การปฏิบัติตามกระบวนการบริหาร โรงเรียน ไม่ผ่านเกณฑ์มาตรฐาน โรงเรียนและเมื่อศึกษาแล้วจะสามารถทราบข้อมูลของสาเหตุที่ทำให้เกิดปัญหาและสามารถนำข้อมูลที่ได้จากผลการศึกษาไปปรับแก้การปฏิบัติตามกระบวนการบริหาร โรงเรียนประถมศึกษาให้สามารถผ่านเกณฑ์มาตรฐาน โรงเรียนประถมศึกษาได้

2.3 ควรมีการศึกษาวิจัย เพื่อปรับเกณฑ์มาตรฐาน โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ เนื่องจากความเจริญทางวิทยาศาสตร์ และเทคโนโลยี ได้ล้ำหน้าไปมากแล้วเพื่อให้เกณฑ์มาตรฐานที่กำหนดไว้มีความสัมพันธ์กับสภาพจริงของการเปลี่ยนแปลงไป